

Rapport

Datum: 23 juni 2005

Rapportnummer: 2005/181

Klacht

Verzoekster klaagt er over dat ambtenaren van het regionale politiekorps Haaglanden haar op 10 juni 2003:

hebben aangehouden;

langer dan 2 uur hebben ingesloten op het politiebureau;

niet in de gelegenheid hebben gesteld om een verklaring af te leggen;

niet hebben voorgeleid aan een hulpofficier van justitie.

Beoordeling

Algemeen

Op dinsdag 10 juni 2003 kwam bij het regionale politiekorps Haaglanden een melding binnen dat er op de X-sstraat te Den Haag een mishandeling zou hebben plaatsgevonden. Het betrof een ruzie tussen de burens S. en O. Enkele politieambtenaren gingen ter plaatse en spraken met mevrouw O. en een, in gezelschap van O. verkerende, huishulp, mevrouw N. O. en N. gaven de politieambtenaren te kennen dat zij door verzoekster S. en haar zoon waren mishandeld en dat zij hiervan aangifte wilden te doen. Hierop besloten de politieambtenaren verzoekster (en haar zoon) aan te houden op verdenking van eenvoudige mishandeling.

Gezien de psychische toestand waarin verzoekster op het moment van aanhouding verkeerde, heeft één van de betrokken ambtenaren besloten de wijkagent er bij te halen. Hierop kwam politieambtenaar B. ter plaatse. B. heeft gedurende enige tijd getracht verzoekster uit te leggen waarom zij mee moest gaan naar het politiebureau. Uiteindelijk is B., vanwege verzoeksters angst om per politieauto te worden vervoerd, met verzoekster naar het politiebureau gelopen.

Op het politiebureau werd verzoekster in een ophoudruimte geplaatst. Nadat buurvrouw O. en de huishulp N. hadden besloten om (toch) geen aangifte van (eenvoudige) mishandeling te doen, mocht verzoekster naar huis gaan.

I. Ten aanzien van de aanhouding

Bevindingen

1. Verzoekster klaagt erover dat zij door de op de X-sstraat gearriveerde politieambtenaren is aangehouden en meegenomen naar het politiebureau. Volgens verzoekster was zij niet

de dader, maar juist het slachtoffer van mishandeling. De betrokken ambtenaren hadden dan ook niet haar, maar haar buurvrouw O. moeten aanhouden. Dit is niet gebeurd, omdat de betrokken ambtenaren niet naar haar hebben geluisterd, aldus verzoekster.

Verzoekster beschreef de gebeurtenissen onder meer als volgt. Op de betreffende dinsdag ontstond er een vechtpartij tussen haar, haar buurvrouw O. en de thuishulp van O. (mevrouw N.; N.o.). Deze dames vielen verzoekster aan, waarop verzoeksters zoon te hulp schoot. Op enig moment kwamen enkele politieambtenaren ter plaatse. Ondanks dat verzoekster degene was die de politie had gebeld, gingen de ambtenaren niet naar verzoeksters woning, maar naar de woning van O. Daar gaven O. en N. de betrokken ambtenaren te kennen dat zij door verzoekster en haar zoon waren mishandeld. Zonder verder naar verzoekster te luisteren, besloten de politieambtenaren hierop haar en haar zoon aan te houden, aldus verzoekster.

2. De korpsbeheerder acht de klacht niet gegrond. De korpsbeheerder gaf te kennen dat verzoekster is aangehouden op verdenking van mishandeling. De aanhouding vond plaats op basis van artikel 53 van het Wetboek van Strafvordering (Sv). Ingevolge het tweede lid van dat artikel is verzoekster naar het bureau gebracht ter geleiding aan de hulpofficier van justitie, aldus de korpsbeheerder. Voor zijn verdere oordeel verwees de korpsbeheerder naar de brief van bureauchef H. van 20 juli 2004. Volgens H. was er sprake van een al vier jaar durende burenruzie tussen verzoekster en buurvrouw O.

Met betrekking tot de door de Nationale ombudsman bij opening van het onderzoek gestelde vraag waarom verzoekster op 10 juni 2003 werd verdacht van (eenvoudige) mishandeling gaf H. onder meer het volgende te kennen.

"Twee eenheden van de politie kregen de opdracht om naar de X-sstraat 3 en 5 te gaan, waar een mishandeling zou hebben plaatsgevonden. Ter plaatse bleek dat buurvrouw O. door de zoon van verzoekster met een vuist zou zijn geslagen en de thuishulp van mevrouw O. met een bezemsteel zou zijn geslagen. Naar aanleiding daarvan besloten de betrokken ambtenaren verzoekster en haar zoon aan te houden terzake van eenvoudige mishandeling en hen over te brengen naar het politiebureau."

3. Politieambtenaar Ka., die de dag van het incident de ter plaatse aanwezige leidinggevende was, verklaarde tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman onder meer het volgende.

"Ik kan me het voorval niet goed meer herinneren. Wat ik nog weet is het volgende. Wij hadden een melding binnengekregen van een incident op het adres van de betrokken partijen. Volgens onze informatie was mevrouw O. de meldster. Wij zijn dan ook naar haar woning toegegaan. Ik herinner mij dat wij in de woning van de meldster het verhaal hebben aangehoord; van zowel O. als een aldaar aanwezige medewerkster van de thuiszorg. (...) De medewerkster van de thuiszorg was een oudere dame. Zij gaf aan dat ze door S. met

een bezemsteel was geslagen, omdat S. last had gehad van, als ik het me goed herinner, geluidsoverlast afkomstig van de woning van O. Ambtshalve was ik bekend met S. Het was iemand met veel problemen. Ik heb jarenlang in die wijk op de surveillance gezeten. Ten tijde van het incident was ik mentor van een ploeg in die buurt. Van de familie van O. was mij niets bekend. Ik wist derhalve dat S. labiel was, maar de medewerkster van de thuiszorg gaf aan dat ze aangifte van mishandeling wilde doen. Ik vond het een zodanig ernstige situatie; het betrof nu niet meer een incident tussen de twee burens maar er was een medewerkster van de thuiszorg bij betrokken, dat ik (als leidinggevende) besloot S. en haar zoon te laten aanhouden. (...)

U zegt mij dat S. vervolgd is over het feit dat zij haar verhaal niet heeft mogen doen, terwijl zij volgens eigen zeggen juist degene was die mishandeld was. Ik kan u daarop zeggen dat mij niet is gebleken dat S. heeft gezegd dat ze mishandeld was. Maar voor de duidelijkheid; ik kan me voorstellen dat je bij een eenvoudige mishandeling, zoals deze, eerst luistert naar wat de andere partij te vertellen heeft, in dit geval S. Je gaat niet aanhouden als je kan bemiddelen. Maar een bemiddelingsgesprek was op dat moment, in de staat waarin S. verkeerde, niet mogelijk. En bovendien was ik van mening dat het, omdat het hier iemand van de thuiszorg betrof die was geslagen, zich niet meer leende voor bemiddeling; dit ging te ver. De aanhouding acht ik gerechtvaardigd: er waren twee personen die aangifte wilden doen, er was sprake van een heterdaad situatie en bovendien leende de situatie zich, gezien de overspannen staat waarin S. verkeerde, niet voor een bemiddelingsgesprek."

4. In een mutatie met het nummer 1514/2003/34779-5, naar aanleiding van het incident op 10 juni 2003 opgemaakt door de betrokken ambtenaren Ka., R., B. en V., staat onder meer het volgende vermeld.

"1401 samen met 1301 naar de X-sstraat 3 en 5 alwaar een mishandeling zou hebben plaatsgevonden. Hierbij zou een vrouw van de thuiszorg bij de hoofdbewoonster van perceel 5 zitten die beiden zouden zijn geslagen".

Beoordeling

5. Vooropgesteld wordt dat het accent van politieoptreden bij meldingen over burenruzies in beginsel zoveel mogelijk dient te liggen op preventie en hulpverlening. Daardoor kan wellicht in een vroeg stadium erger worden voorkomen. De politie dient zich met de nodige terughoudendheid op te stellen. Voorts mag van de politie worden verlangd dat zij in deze kwesties onbevooroordeeld optreedt. Hierbij is het van belang dat de politie zich onpartijdig opstelt. Elke schijn van partijdigheid dient te worden vermeden. De politie kan trachten om door bemiddeling tot een oplossing te komen of escalatie van een conflict te voorkomen. Indien het conflict na en ondanks herhaalde bemiddelingspogingen escaleert en er sprake is van strafbare feiten, of althans een naar objectieve maatstaven gemeten redelijk vermoeden van het plegen van strafbare feiten, dan behoort het ook tot de taak van de

politie om repressief op te treden, een aangifte op te nemen en vervolgens een behoorlijk onderzoek in te stellen. Aan de officier van justitie is dan de beslissing of daadwerkelijk tot vervolging zal worden overgegaan.

6. Verzoeksters klacht is tweeledig en richt zich in de eerste plaats op de haar inziens partijdige opstelling van de politie met betrekking tot de gebeurtenissen op 10 juni 2003. Zo heeft verzoekster aangegeven dat zij het onbegrijpelijk acht dat de politieambtenaren eerst naar de woning van haar buurvrouw O. zijn gegaan, terwijl zij degene was die de politie had gebeld. Voorts blijkt uit het verzoekschrift dat verzoekster bijzonder verbolgen is over het feit dat de politieambtenaren zijn overgegaan tot aanhouding, zonder haar kant van het verhaal aan te horen.

7. Het verbod van vooringenomenheid houdt in dat bestuursorganen zich actief opstellen om iedere vorm van een vooropgezette mening of de schijn van partijdigheid te vermijden. Zoals aangegeven onder 1.5. is het in burenkwesties van belang dat de politie zich onpartijdig opstelt en zichzelf als prioriteit stelt om door bemiddeling tot een oplossing van het conflict te komen.

8. Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat de meldkamer van de politie Haaglanden op 10 juni 2003 geen melding van verzoekster, maar een melding van O. heeft binnengekregen. Op grond van de stukken acht de Nationale ombudsman het aannemelijk dat verzoekster de betreffende ochtend niet naar de meldkamer maar naar het politiebureau heeft gebeld. Wat hier ook van zij, vast staat dat de politieambtenaren die ter plaatse gingen via de meldkamer hadden doorgekregen dat de melding afkomstig was van de buurvrouw O. De Nationale ombudsman acht het op grond daarvan dan ook begrijpelijk dat de betrokken politieambtenaren eerst naar de woning van O. zijn gegaan.

9. Vervolgens, zo blijkt uit de stukken, hebben O. en haar thuishulp N. de gearriveerde politieambtenaren meegedeeld dat zij waren mishandeld door verzoekster en haar zoon en daarvan aangifte wilden doen. Toen de betrokken ambtenaren verzoekster hierop aanspraken raakte zij in paniek (verzoekster heeft aangegeven dat dit onder meer kwam omdat zij haar medicatie van het RIAGG niet had ingenomen; No.). Gelet hierop acht de Nationale ombudsman het eveneens begrijpelijk dat de betrokken politieambtenaren niet ter plaatse met verzoekster in gesprek zijn gegaan.

10. De Nationale ombudsman is van oordeel dat het naar de woning van O. gaan en de beslissing om niet ter plaatse over te gaan tot het horen van verzoeksters kant van het verhaal, geen blijk geeft van vooringenomenheid.

In zoverre is de onderzochte gedraging behoorlijk.

11. Met betrekking tot verzoeksters klacht dat de politieambtenaren haar als verdachte van (eenvoudige) mishandeling hebben aangemerkt, hebben aangehouden en naar het

politiebureau hebben overgebracht, overweegt de Nationale ombudsman het volgende.

12. Het verbod van onrechtmatige vrijheidsontneming houdt voor bestuursorganen in dat zij buiten de bij of krachtens de wet bepaalde gevallen niemand zijn vrijheid mogen ontnemen.

13. In gevolge artikel 27 van het Wetboek van Strafvordering (Sv) wordt als verdachte aangemerkt degene te wiens aanzien uit feiten en omstandigheden een redelijk vermoeden van schuld aan enig strafbaar feit voortvloeit. Dit artikel vereist bovendien dat het vermoeden van schuld (het 'gedaan hebben') naar objectieve maatstaven gemeten redelijk dient te zijn (zie Achtergrond).

In gevolge artikel 53 Sv is in geval van ontdekking op heterdaad van een strafbaar feit iedere opsporingsambtenaar bevoegd om een verdachte aan te houden. Deze ambtenaar draagt ervoor zorg dat de aangehoudene ten spoedigste voor de officier van justitie of een van diens hulpofficieren wordt geleid (zie Achtergrond).

14. Zoals hierboven onder I.5. is aangegeven heeft het in beginsel de voorkeur door middel van bemiddeling tot een oplossing te komen van een burenruzie, om escalatie van een conflict te voorkomen. Echter, gelet op de gebleken overspannen toestand van verzoekster, leende de situatie zich niet meer voor bemiddeling. Voorts was er geen sprake meer van louter een burenruzie nu ook een derde partij bij de ruzie betrokken was geraakt; de thuishulp N., die aangaf aangifte te willen doen van (eenvoudige) mishandeling. Gelet op deze feiten was het besluit van de politie om verzoekster mee te nemen naar het politiebureau voor nader onderzoek niet onbegrijpelijk, gelet op het bepaalde in artikel 53, lid 3 Sv. De Nationale ombudsman is van oordeel dat er, gezien de feiten en omstandigheden van het geval, op dat moment een naar objectieve maatstaven gemeten redelijk vermoeden bestond van het plegen van een (eenvoudige) mishandeling, op grond waarvan verzoekster als verdachte kon worden aangemerkt. Zoals hiervoor onder I.5. aangegeven behoort het dan tot de taak van de politie om repressief op te treden, een aangifte op te nemen en vervolgens een behoorlijk onderzoek in te stellen.

Ook in zoverre is de onderzochte gedraging behoorlijk.

II. Ten aanzien van de insluiting

Bevindingen

1. Verzoekster klaagt er voorts over dat zij ruim twee uur is ingesloten in een cel.

2. De korpsbeheerder acht de klacht niet gegrond. Volgens de korpsbeheerder is verzoekster binnen de geldende termijn, op basis van artikel 61 Sv, opgehouden voor onderzoek. Voor zijn verdere oordeel verwees de korpsbeheerder naar de brief van

bureauchef H. van 20 juli 2004, die weer verwees naar de door hem opgemaakte klachtafdoeningsbrief van 2 februari 2004. Volgens H. kwam verzoekster, zoals blijkt uit het bedrijfsprocessensysteem van de politie Haaglanden genaamd Genesys, op 14:10 uur aan op het politiebureau en werd verzoekster om 14:37 uur in vrijheid gesteld en is zij derhalve 27 minuten ingesloten geweest.

3. Bij de stukken bevindt zich afschrift van het Genesys (voorzover betrekking hebben op het incident met verzoekster op 10 juni 2003). Hierin staat onder meer het volgende vermeld.

"Systeemdatum/tijd soort en/of type datum/tijd naam

2003-06-10/ 14: 07 aanhouding (...) 2003-06-10 13:20 uur

2003-06-10/ 14:10 aankomst aan bureau (...) 2003-06-10 14:45 uur

2003-06-10/ 14:10 voorgeleiding (...) 2003-06-10 14:49 uur

2003-06-10/ 14:11 aankomst bureau (fouillering) 2003-06-10 14:07 uur B.

2003-06-10/ 14:50 heenzenden (uitboeken) 2003-06-10 14:37 uur Ru.

2003-06-10/ 14:50 heenzenden (systeem) 2003-06-10 14:37 uur Ru."

4. Op 23 december 2004 liet klachtcoördinator K. tijdens een telefoongesprek met een medewerkster van Bureau Nationale ombudsman weten dat de bovenvermelde uitdraai uit het Genesys niet kan kloppen. Volgens K. worden de systeemdatum en de systeemtijd (zie eerste kolom) gegenereerd door het computersysteem en zijn deze gegevens niet te wijzigen. Gesteld kan dan ook worden dat die invoertijd juist is. Het invullen van de overige tijden (zie derde kolom) wordt handmatig gedaan. Wanneer je de uitdraai bestudeert kan je niet anders dan concluderen dat de registratie niet klopt. Het is niet mogelijk om om 14:10 uur in te voeren dat de aankomst op het bureau 14:45 uur is (dan wel om 14:10 uur in te voeren dat de voorgeleiding om 14:49 uur is geweest) en met een aankomsttijd van 14:45 uur is kan iemand niet om 14:37 uur zijn heengezonden. Er moet dan ook een fout zijn gemaakt, aldus K.

5. In een mutatie met het nummer 1514/2003/34779-5, naar aanleiding van het incident op 10 juni 2003 door de betrokken ambtenaren Ka., R., B. en V. staan dezelfde tijden vermeld.

Beoordeling

6. Ook de Nationale ombudsman stelt vast dat de in Genesys vermelde tijden niet kunnen kloppen. Het is niet mogelijk gebleken om achteraf de juiste tijden vast te stellen. Wat hier

ook van zij, op grond van artikel 61 Sv (zie Achtergrond) is de politie bevoegd een aangehouden verdachte maximaal zes uur voor verhoor op te houden, met dien verstande dat de tijd tussen middernacht en negen uur 's morgens niet wordt meegerekend.

7. Zoals hierboven onder I.12. is aangegeven houdt het verbod van onrechtmatige vrijheidsontneming voor bestuursorganen in dat zij buiten de bij of krachtens de wet bepaalde gevallen niemand zijn vrijheid mogen ontnemen.

8. Hiervóór, onder I. is geoordeeld dat verzoekster als verdachte van (eenvoudige) mishandeling kon worden aangemerkt, hetgeen ertoe leidt dat ook het insluiten van verzoekster om die reden dient te worden aangemerkt als een behoorlijke gedraging. De politie is in beginsel bevoegd om in verband met het onderzoek naar de betrokkenheid van een verdachte bij een strafbaar feit de verdachte zijn vrijheid te ontnemen. Als het onderzoek naar de betrokkenheid bij dat strafbare feit is afgerond, dient de verdachte onmiddellijk in vrijheid te worden gesteld. Deze termijn mag in ieder geval niet langer duren dan de wettelijk toegestane zes uren voor verhoor.

9. Vooropgesteld wordt dat de door verzoekster aangegeven termijn van ruim twee uur binnen deze wettelijk toegestane termijn van zes uren valt. Verder is uit het onderzoek naar voren gekomen dat de politie de termijn van de insluiting van verzoekster mede heeft gebruikt om met buurvrouw O. en thuishulp N. te spreken. Nadat O. en N. hadden besloten om uiteindelijk toch geen aangifte tegen verzoekster in te dienen, kon het onderzoek naar verzoeksters betrokkenheid bij de (eenvoudige) mishandeling worden afgerond en diende zij dan ook in vrijheid te worden gesteld. Niet is gebleken, noch wordt aannemelijk geacht, dat verzoeksters insluiting langer heeft geduurd dan voor het onderzoek noodzakelijk is geweest. Dit betekent dat de politie voor de periode van verzoeksters insluiting geen verwijt treft.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

III. Ten aanzien van het afleggen van een verklaring en de voorgeleiding aan de hulpofficier van justitie

Bevindingen

1. Verzoekster klaagt er ten slotte over dat zij evenmin op het politiebureau in de gelegenheid is gesteld om met betrekking tot het betreffende incident een verklaring af te leggen. Van een voorgeleiding aan een hulpofficier van justitie of een andersoortig gesprek met politieambtenaren is geen sprake geweest, aldus verzoekster.

2. De korpsbeheerder acht de klacht niet gegrond. Volgens de korpsbeheerder is verzoekster voorgeleid aan de dienstdoende hulpofficier van justitie en is het bij een voorgeleiding gebruikelijk dat een verdachte in de gelegenheid wordt gesteld een

verklaring af te leggen.

3. De chef van het betreffende politiebureau gaf tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman onder meer het volgende te kennen.

"Aan het bureau hebben de betrokken politieambtenaren langdurig met alle betrokken partijen gesproken. Dus ook met klaagster en haar zoon. Gezamenlijk kwamen zij tot de conclusie dat een strafrechtelijke aanpak van dit voorval geen oplossing zou bieden voor de al lang spelende problemen. Derhalve besloten mevrouw O. en haar thuishulp om af te zien van een aangifte ter zake van mishandeling van klaagster en haar zoon. Klaagster en haar zoon werden daarom slechts mondeling aangehoord. Er werd geen schriftelijke verklaring van hen opgenomen. Afgesproken werd dat de wijkagent, die al veelvuldig bij de problematiek betrokken was geweest, opnieuw zou trachten te bemiddelen."

4. In reactie op de onderzoeksvraag van de Nationale ombudsman - welke politieambtenaren bij het verhoor van verzoekster en haar zoon betrokken zijn geweest - gaf klachtonderzoeker van de politie, K., te kennen dat het niet was gelukt dit nog te achterhalen. Voor zover bekend waren bij het incident op 10 juni 2003 de politieambtenaren Ka., V., R., B. (wijkagent) en Ru. (hulpofficier van justitie) betrokken geweest.

5. Tijdens een bemiddelingsgesprek tussen verzoekster en de betrokken ambtenaren K., R. en (wijkagent) B. (dat op 29 september 2004 plaatsvond in aanwezigheid van twee medewerkers van het Bureau Nationale ombudsman) is naar voren gekomen dat geen van deze bij het gesprek aanwezige ambtenaren betrokken waren geweest bij het onderhoud dat op 10 juni 2003 op het politiebureau met verzoekster zou hebben plaatsgevonden.

6. Op 4 februari 2005 verklaarde betrokken ambtenaar Ka. telefonisch tegenover een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman onder meer het volgende:

"Ik weet nog dat S. op het bureau niet in een cel maar in de ophoudkamer is geplaatst, vanwege haar toestand. Hoe het verder is gegaan kan ik me niet meer herinneren. Volgens mij is er toen een bemiddelingsgesprek gestart en heeft de wijkagent zich hier mee bezig gehouden. In z'n algemeenheid kan ik zeggen dat, wanneer mensen aangeven aangifte te willen doen, ze dat dan ook direct moeten doen. Ik neem dan ook aan dat O. en de thuiszorgmedewerkster eveneens op het bureau aanwezig waren en dat daar gesprekken mee zijn gevoerd. Ik denk dat de gesprekken met de wijkagent zijn gevoerd en dat het in de bemiddelende sfeer is gegaan. U geeft mij aan dat S. heeft gezegd dat er niet met haar is gesproken, ofwel niet is verhoord. Dat is echt onzin."

7. Betrokken ambtenaar V. werd op 10 februari 2005 telefonisch benaderd door een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman met onder meer de vraag of hij betrokken was geweest bij het onderhoud dat op het politiebureau met verzoekster zou

hebben plaatsgevonden. V. gaf in reactie hierop te kennen dat hij met een dergelijk onderhoud geen bemoeienis had gehad.

8. Op 10 februari 2005 gaf hulpofficier van justitie Ru. een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman telefonisch te kennen dat hij zich het incident - en derhalve ook de voorgeleiding - niet meer kon herinneren.

Beoordeling

Ten aanzien van de voorgeleiding

9. Het beginsel van fair play eist dat bestuursorganen en ambtenaren burgers de mogelijkheid geven procedurele kansen te benutten. Dit brengt met zich mee dat de politie dient zorg te dragen dat een verdachte in de gelegenheid wordt gesteld om tegenover een (hulp)officier van justitie zijn of haar standpunt naar voren te brengen over de aanhouding. De voorgeleiding heeft tot doel de verdachte door de (hulp)officier van justitie te doen horen en verschaft daardoor de mogelijkheid tot controle op de rechtmatigheid en aanvaardbaarheid van de voorafgaande aanhouding, alsook een mogelijkheid tot beoordeling of voortzetting van de vrijheidsbeneming nodig is.

10. Zowel in het mutatieformulier met nummer 1514/2003/34779-5, opgemaakt door de betrokken ambtenaren Ka., R. B. en V., als het afschrift van Genesys, staat vermeld dat verzoekster is voorgeleid. Gelet op deze gegevens wordt de lezing van de korpsbeheerder op dit punt aannemelijker geacht dan die van verzoekster. Daarbij laat de Nationale ombudsman meewegen dat de voorgeleiding mogelijk niet tot verzoekster is doorgedrongen vanwege de geëmotioneerde toestand waarin zij ten tijde van haar aanhouding en insluiting verkeerde.

In zoverre is de onderzochte gedraging behoorlijk.

11. Ten overvloede wordt het volgende opgemerkt. Gebleken is dat een proces-verbaal van voorgeleiding in deze zaak niet is opgemaakt. Artikel 152 Sv verplicht opsporingsambtenaren echter ten spoedigste proces-verbaal op te maken van hetgeen door hen tot opsporing is verricht of bevonden. Artikel 153 Sv eist onder meer dat de opsporingsambtenaren het proces-verbaal persoonlijk en op ambtseed opmaken, en dat het is gedagtekend en ondertekend. Ingevolge de Richtlijn schriftelijke vastlegging dwangmiddelen dient te allen tijde proces-verbaal te worden opgemaakt van handelingen van de politie waarbij dwangmiddelen zijn toegepast, uitgaande van het moment van aanhouding van de verdachte (zie Achtergrond). Dat in het geval van verzoekster geen proces-verbaal is opgemaakt is dan ook niet juist.

Ten aanzien van het (nader) verhoor van verzoekster

12. Het verbod van onrechtmatige vrijheidsontneming houdt voor bestuursorganen in dat zij buiten de bij of krachtens de wet bepaalde gevallen, niemand zijn vrijheid mogen ontnemen.

13. Zoals hiervoor onder II.6. is vermeld, is in artikel 61 Sv neergelegd dat een verdachte maximaal zes uur voor verhoor mag worden opgehouden. Dit houdt in dat verzoekster, na haar voorgeleiding aan de hulpofficier van justitie, niet anders dan voor een - kennelijk noodzakelijk geacht - nader verhoor, langer mocht worden opgehouden.

14. Met betrekking tot de vraag of verzoekster nader door politieambtenaren is gehoord, staan de lezingen van betrokkenen tegenover elkaar. Nu echter alle door de korpsbeheerder naar voren gebrachte betrokken ambtenaren hebben aangegeven dat zij geen (nader) onderhoud met verzoekster hebben gehad, hecht de Nationale ombudsman meer waarde aan de lezing van verzoekster dan aan die van de korpsbeheerder en gaat er dan ook van uit dat verzoekster zonder nader verhoor is heengezonden.

De Nationale ombudsman is echter van oordeel dat er in dit geval geen verplichting bestond om verzoekster nader te horen. Op grond van de stukken is aannemelijk geworden dat (tijdens de vrijheidsbeneming van verzoekster) door de overige partijen is besloten om geen aangifte te doen. Omdat er op dat moment geen reden meer was om verzoekster voor nader verhoor langer vast te houden, is zij in vrijheid gesteld.

Zoals hierboven onder II. al naar voren is gebracht is verzoekster niet langer dan twee uur ingesloten geweest en is zij gedurende deze termijn aan een hulpofficier van justitie voorgeleid en zijn gesprekken gevoerd met de overige betrokkenen. Gelet hierop heeft de Nationale ombudsman geen reden om aan te nemen dat verzoekster langer is opgehouden dan op grond van artikel 61 Sv is toegestaan en de politie zou hebben gehandeld in strijd met het verbod van onrechtmatige vrijheidsontneming.

Ook in zoverre is de onderzochte gedraging behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Haaglanden te Den Haag is niet gegrond.

Onderzoek

Op 30 maart 2004 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw S. te Den Haag, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Haaglanden. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Haaglanden (de burgemeester van Den Haag), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de beheerder van het regionale politiekorps Haaglanden verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. In verband met zijn verantwoordelijkheid voor justitieel politieoptreden werd ook hoofdofficier van justitie te Den Haag over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was. De genoemde hoofdofficier maakte van deze gelegenheid geen gebruik. Bij de start van het onderzoek besloten partijen over te gaan tot een bemiddelingsgesprek. Dit gesprek vond, in aanwezigheid van twee medewerkers van het Bureau Nationale ombudsman, plaats op 29 september 2004. Aangezien verzoekster niet tevreden was met de uitkomst van dit gesprek, besloot de Nationale ombudsman het onderzoek voort te zetten. Tijdens het onderzoek kregen betrokkenen de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren. Tevens werd de korpsbeheerder een aantal specifieke vragen gesteld. Vier betrokken ambtenaren werden telefonisch gehoord.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De korpsbeheerder en betrokken ambtenaar Ru. deelden mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. De overige betrokken ambtenaren gaven binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift van 30 maart 2004, met bijlagen, waaronder de brief van de korpsbeheerder van 11 maart 2004 en het advies van de onafhankelijke commissie voor klachten van de politie Haaglanden van 9 maart 2004.

Eerdere brieven van verzoekster aan de Nationale ombudsman van 19 februari 2004, 20 december 2003 en 7 oktober 2003.

Openingsbrieven van de Nationale ombudsman van 24 juni 2004.

Een afschrift van het klachtdossier van het regionale politiekorps Haaglanden, ontvangen op 22 juli 2004, met daarin onder meer de klachtafdoeningsbrief van de korpschef aan verzoekster van 2 februari 2004, de rapportage van klachtonderzoeker K. van 2 februari 2004, mutatieformulier 1514/2003/34779-5 en een afschrift uit het Genesys van 10 juni 2003.

Het standpunt van de korpsbeheerder van 6 augustus 2004.

Een kort verslag van het bemiddelingsgesprek van 29 september 2004.

Reactie van verzoekster op het standpunt van de korpsbeheerder van 26 oktober 2004.

Telefoonnotitie van 23 december 2004, waarin klachtonderzoeker K. op verzoek van de Nationale ombudsman nadere informatie verstrekt over de bij het incident betrokken ambtenaren.

Telefonische verklaring van betrokken ambtenaar Ka. van 4 februari 2005.

Telefonische verklaring van betrokken ambtenaar V. van 10 februari 2005.

Telefonische verklaring van betrokken ambtenaar Ru. van 10 februari 2005.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

Wetboek van Strafvordering

Artikel 27, eerste lid

"Als verdachte wordt vóórdat de vervolging is aangevangen, aangemerkt degene te wiens aanzien uit feiten of omstandigheden een redelijk vermoeden van schuld aan eenig strafbaar feit voortvloeit."

Dit artikel stelt aan de mate van verdenking niet de eis van een 'ernstig' vermoeden, maar eist wèl dat het vermoeden van schuld (het 'gedaan hebben') moet steunen op feiten of omstandigheden en dat dit vermoeden bovendien naar objectieve maatstaven gemeten 'redelijk' dient te zijn, dat wil zeggen "niet enkel in de oogen van den opsporingsambtenaar doch redelijk op zichzelf" (Memorie van Toelichting). Een redelijk vermoeden alleen op basis van subjectief inzicht is niet voldoende.

Artikel 53

"1. In geval van ontdekking op heeter daad is ieder bevoegd den verdachte aan te houden.

2. In zoodanig geval is de officier van justitie of de hulpofficier bevoegd den verdachte, na aanhouding, naar eene plaats van verhoor te geleiden; hij kan ook diens aanhouding of voorgeleiding bevelen.

3. Geschiedt de aanhouding door een anderen opsporingsambtenaar, dan draagt deze zorg dat de aangehoudene ten spoedigste voor den officier van justitie of een van diens hulpofficieren wordt geleid.

4. Geschiedt de aanhouding door een ander, dan levert deze den aangehoudene onverwijld aan een opsporingsambtenaar over, onder afgifte aan deze van mogelijk in beslag genomen voorwerpen, die dan handelt overeenkomstig de bepalingen van het voorgaande lid en, zo nodig, de artikelen 156 en 157."

Artikel 61, eerste, tweede en derde lid

"1. Indien de verdachte niet overeenkomstig artikel 57 in verzekering wordt gesteld, noch overeenkomstig artikel 60 voor de rechter-commissaris wordt geleid, wordt hij in vrijheid gesteld, tenzij hij op bevel van de officier van justitie of de hulpofficier voor wie de verdachte is geleid of die zelf de verdachte heeft aangehouden, voor ten hoogste zes uren wordt opgehouden voor onderzoek. Tijdens het ophouden voor onderzoek wordt de verdachte gehoord.

2. Indien de ophouding met het oog op het vaststellen van de identiteit plaatsvindt, kan ten aanzien van een verdachte ten aanzien van wie verdenking bestaat terzake van een strafbaar feit waarvoor geen voorlopige hechtenis is toegelaten de in het eerste lid genoemde termijn van zes uren, op bevel van de officier van justitie of de hulpofficier voor wie de verdachte is geleid of die zelf de verdachte heeft aangehouden, in het belang van het onderzoek eenmaal met ten hoogste zes uren worden verlengd.

3. Voor de berekening van de in het eerste en tweede lid bedoelde termijnen wordt de tijd tussen middernacht en negen uur 's morgens niet meegerekend."

Artikel 152

"De ambtenaren, bedoeld in de artikelen 141 en 142, maken ten spoedigste proces-verbaal op van het door hen opgespoorde strafbare feit of van hetgeen door hen tot opsporing is verricht of bevonden."

Artikel 153

"1. Het proces-verbaal wordt door hen opgemaakt op hun ambtseed of, voor zover zij die niet hebben afgelegd, door hen binnen tweemaal vier en twintig uren beëdigd voor een hulpofficier van justitie die daarvan een verklaring op het proces-verbaal stelt.

2. Het wordt door hen persoonlijk opgemaakt, gedagtekend en ondertekend; daarbij moeten tevens zoveel mogelijk uitdrukkelijk worden opgegeven de redenen van wetenschap."

Ingevolge de Richtlijn schriftelijke vastlegging dwangmiddelen (Stcrt. 1994, 96), die gold ten tijde van de onderzochte gedraging, dient te allen tijde proces-verbaal te worden opgemaakt van handelingen van de politie waarbij dwangmiddelen zijn toegepast, uitgaande van het moment van aanhouding van de verdachte.